

BUDUCNOST CIRKVE

5 - 2010

EDITORIAL

Milí čtenáři,

setkáváme se u posledního čísla Budoucnosti církve roku 2010.

Ve dnech 25. a 26. listopadu se konal již 16. ročník Konference o mládeži na téma **Mladý člověk a rodina**. Dvěma hlavními přednášejícími byli **PhDr. Denisa Pastuszaková, Ph.D. a PhDr. Josef Zeman, CSc.**, jejichž příspěvky si můžete přečíst na následujících stranách. V článku Krátké podněty z Konference si můžete přečíst výběr myšlenek, které zazněly v moderovaných diskusních skupinách a které mohou být inspirativní pro vaši práci s mládeží.

Příspěvky z Konference o mládeži doplňuje článek od kardinála Ennia Antonelli s názvem „Rodina Boží obraz, buňka církve a společnosti“, kde také najdete podnětné myšlenky. Tento příspěvek zazněl na mezinárodní konferenci o rodině pořádané při příležitosti 20 let života a činnosti Centra pro rodinný život působícího v olomoucké arcidiecézi. Téma této konference, která proběhla v sobotu 20. listopadu 2010, bylo „**Rodina je centrem života**“. Na webové adrese <http://www.rodinnyzivot.cz/> si můžete stáhnout i další příspěvky, které tam zazněly a které jsou inspirativní pro pastorační rodinu.

Chtěla bych také upozornit na nově vydanou knihu **Světlo světa**, ve které papež odpovídá na různé otázky, ale která bohužel ještě v češtině nevyšla. Vybrali jsme a přeložili část, která se týká světových dnů mládeže.

Na konci tohoto čísla si můžete vybrat z nejrůznějších pozvánek na akce na našich centrech života mládeže od plesů až po různé zimní sporty.

Doufám, že se vám náš časopis po celý rok 2010 líbil a že nám zachováte přízeň i v roce příštím.

V případě, že máte nějaké náměty, připomínky, objednávky nebo dotazy, pište na email:

mladez@cirkev.cz. Chci také poděkovat všem, kteří vydávání tohoto časopisu podpořili svým darem.

Zároveň bych vám chtěla popřát za celou redakční radu a všechny dobrovolníky hojnost Božích milostí po celý rok 2011.

Zdeňka Hennigová

BUDOUCNOST CÍRKVE, časopis pro podporu pastorační mládeže. Ročník XVII., číslo 5. Vychází 5x ročně.

Vydává: Asociace křesťanských sdružení mládeže, o.s. a Sekce pro mládež České biskupské konference, Thákurova 3, 160 00 Praha 6.

Redakce: Zdeňka Hennigová, Marie Světníčková, Anna Brabcová, Petr Jakeš, Petra Přenosilová, Petr Hrtús, P. Vít Zatloukal.

Adresa: Thákurova 3, 160 00 Praha 6, tel.: +420 220 181 739, mladez@cirkev.cz.

Sazba: P. Vít Zatloukal.

Tisk: Tiskárna Kleinwächter, Frýdek-Místek

Foto na obálce: archiv Diecézního centra pro mládež Hradec Králové

Registrace MK ČR E 18746. ISSN 1803-8158. Objednávky přijímá redakce časopisu. Rozšiřuje se bezplatně.

Pout' důvěry do Taizé

30. 1. - 7. 2. 2011

***Taizé je místem modlitby,
která nese k Bohu i lidi,
kteří se modlí
neumí nebo nemohou,
je místem smíření a pokoje.***

***Informace a přihlášky:
<http://dcm.doo.cz>***

OBSAH

Ponorka (Josef Havelka)	3
Odkládaná dospělost (Josef Zeman)	4
Fakticky existující soužití, vliv neúplné rodiny na osobnostní vývoj dítěte a mladého člověka (Denisa Pastuszaková)	9
Krátké podněty z Konference o mládeži	12
Rodina Boží obraz, buňka církve a společnosti (Ennio Antonelli)	13
Zárodek smyslu života klíčí v dítěti díky rodičům (Benedikt XVI.)	18
Rozhovor s ředitelem (Petr Blažek)	19
Světové dny mládeže –World Youth Day (WYD) / Jornada Mundial de la Juventud (JMJ)	21
Sekce pro mládež zve, pořádá a informuje...	21

PONORKA

Ponorka je dobrý vynález. Jejím prostřednictvím se v moři dostaneme do velké hloubky a můžeme spatřit krásy a život ve vodě. Představ si, že jsi kapitánem této ponorky a nacházíš se hluboko pod vodou. Zjistíš, že se v ponorce objevily trhliny a voda začíná zaplavovat prostory. Co uděláš? Řekneš si, je víkend, počkám do pondělí, a pak to odborníci spraví. Nebo se budeš snažit co nejrychleji díry něčím ucpat a dostat se na hladinu? Myslíš, že v zájmu zachování života, díry rychle ucpeš. Pokud to totiž neuděláš, tak se utopíš. Dej si otázku, kdy s těmi děrami nic neuděláš a zůstaneš v klidu? Je to v jednom případě,

když jsi v ponorce, která je na souši. Tehdy ani nepostřehneš, že tam nějaké díry jsou. Ponorka není určena k tomu, aby zůstala na souši, ale aby byla pod vodou. Proto ty díry opravím.

Naši víru můžeme přirovnat k ponorce. Proč mnoha lidem nevadí trhliny v ponorce, proč s nimi nic nedělají? Odpověď je jednoduchá. Protože jejich víra je zatím „na souši“ a ještě nepoznali, nepřijali a nezačali realizovat Boží plán se svým životem.

*P. Josef Havelka
(podle originálu Bruce Cleweta)*

ODKLÁDANÁ DOSPĚLOST

Josef Zeman

Výběr z příspěvku, který zazněl na Konferenci o mládeži věnované tématu „Mladý člověk a rodina“. Byla pořádána Sekcí pro mládež ČBK ve dnech 25. – 26. listopadu 2010 v Olomouci. Text je autorizován.

Pojmu odkládaná dospělost můžeme rozumět různě. Začneme upřesněním pojmů! Kdy začíná dospělost?

V **právním pojetí** se dospělost určovala a určuje tradičně určitým dosaženým věkem. V nedávné historii to bývalo 21 let. Moderní společnosti snížily věk dospělosti na 18 let, ale právní odpovědnost se určuje vesměs věkem 15 let.

Sociologické pojetí vychází z předpokladu, že člověk jako biologická bytost se prostřednictvím sociálních interakcí stává sociální bytostí. Je schopen chovat se jako člen určité skupiny a určité společnosti a dospělost se tedy spojuje s věkem ukončení socializace. S narůstající složitostí společnosti se zvyšuje i tato věková hranice. Např. L. Prudký (2009) umísťuje ukončení procesu socializace až do věku 30 - 35 let.

Psychologické pojetí je komplikovanější. Nejvíce do této oblasti zasáhl americký psychoanalytik E. Erikson svými pojmy identita, intimita, generativita a pozdějším pojmem psychosociální moratorium. V současnosti je často citován Američan Jeffery Arnett (2000) se svým pojmem „vynořující se dospělost“.

Důležité je i obecně sociální pojetí, ve kterém se pracuje s pojmy sociokulturní znaky. Jsou to konkrétní společnosti přijaté představy, které mají pro komunitu nebo společnost velký význam a pro jednotlivce velkou váhu. Z toho však plyne, že mají i velkou odlišnost teritoriální i časovou. Ritu-

ální charakter vstupu do dospělosti má u nás např. maturita.

Fakticky u nás vystupují již delší dobu do popředí dva sociokulturní znaky dospělosti: **nezávislost na rodičích a založení vlastní rodiny**. Oba však mají různě nejednoznačnou podobu. Mladý člověk např. může být zcela nezávislý na rodičích co do rozhodování o sobě, ale zároveň zcela závislý ekonomicky. Člověk může žít trvale s partnerem a při tom to nemusí znamenat založení rodiny atd.

Pojem odkládaná dospělost nejvíce vyjadřuje něco jako neúplná, nekompletní, částečná dospělost. V něčem už dospělý jsem, v něčem ještě ne. Tento stav trvá u většiny dlouho, oproti právní definici dospělosti hluboko do třetí dekády věku a proto se nabízejí otázky: Vzniká prodlužování stavu před definitivním vstupem do dospělosti spíše uvnitř osobnosti mladých, nebo jde o nepominutelný tlak společnosti, která to víceméně od mladých žádá? Je tento „odklad“ mladými zamýšlen a chtěn, protože si chtějí užívat, nebo je spíše vynucen okolnostmi, dokonce někdy proti vůli mladých? Jsou jeho důvody projevem strachu z dospělosti, nebo projevem odpovědnosti před závažnými rozhodnutími, které je nutné dělat jedno po druhém?

Sociologové a psychologové již nehovoří o pubertě, adolescenci a mladé dospělosti, ale o časně, střední a pozdní adolescenci, která zasahuje do třetí dekády věku. Převážná část z tisíců výzkumů adolescence se týká věku 17 - 25 roků (u nás např. Šmahel D., 2005).

V odborné veřejnosti se zásadním způsobem změnil pohled na toto období. Zatímco dříve byl v popředí výzkumu mládeže mezigenerační konflikt, tedy snaha pochopit formační vliv prostředí, především rodičovského působení, dnes je základem snaha pochopit adolescenci komplexně, víceméně jako autonomní období.

Americký psychoanalytik **E. Erikson** v polovině minulého století **rozčlenil mládí na 2 stadia**, ve kterých je nutné splnit 2 vývojové úkoly. První je **stadium budování identity** – nejdříve musím vybudovat svoji osobnost, svoji identitu, rozvinout své schopnosti a přijmout to, jaký jsem se narodil. Po něm následovalo **stadium intimity** – mohu svoji identitu s někým sdílet, od někoho jeho osobnost přijmout a svoji mu za to nabídnout. Atraktivita tohoto cíle, sblížit se intimně s druhým, byla ještě před několika desetiletími nezpochybnitelná, protože společnost poměrně účinně blokovala možnosti předmanželského sexu. Stadium intimity se krylo s obrazem manželství. Co se stalo, že tato logika přestává platit?

Podívejme se blíže na **proměny společnosti, v nichž dnešní mladí lidé žijí**. Na první pohled je nápadné, že vznikly rozsáhlé prostory angažovanosti mládeže, které jsou lákavé a obohacující např. možnosti cestování a pobytů v zahraničí. **Vznikly nové prostory svobody, které již nemají formační charakter** ve smyslu nadřazenosti hodnot a zvyklostí starší generace. **Mládí se stalo autonomním životním obdobím**, jehož smyslem již není v první řadě příprava na dospělost. **Prioritu dostalo nalezení, vybudování vlastní, „individuální“ identity**. Mladí lidé jsou podstatně méně do určitých postojů, rolí a hodnot „tlačeni“, naopak mají velké možnosti v experimentování. Mládež je však v prostoru získané svobody značně zranitelná, snadno se nadchne nepoctivými nabídkami.

Významným příkladem nového prostoru svobody je **vznik tzv. „kultury mládeže“**, která byla původně opozicí vůči oficiální kultuře a estetice, postupně se však stala zcela autonomní. **Starší generace dnes zcela rezignovaly na kritiku změny estetických kritérií, uznaly právo na jiný pohled** včetně situací značně kontraverzních a tím **uznaly též plnohodnotnou, paralelní existenci estetiky mládeže**.

Mohutné podpory tomuto vývoji se dostalo **vznikem tzv. „průmyslu pro teen-agery“**, který svým raketově narůstajícím finančním obratem nezávislost „kultury mládeže“ výrazně zatraktivnil.

V posledních letech je dalším **mocným impulzem pro autonomii období adolescence možnost prakticky neomezené elektronické komunikace**, která podtrhuje pocit sounáležitosti mezi příslušníky věkové skupiny. Mládež má k dispozici neomezenou kapacitu komunikačních médií, které umožňují utváření vlastního jazyka a v tomto jazyce existující vlastní reality jejich specifických postojů, hodnot a životní praxe.

Nejen, že mládí již není primárně obdobím přípravy na život v dospělosti, ale naopak můžeme vidět, že mnoho dospělých, i seniorů, hledá způsoby, jak v dospělosti žít jako mladý, čímž se též zvyšuje legitimita tohoto posunu. Tato skutečnost se označuje termínem „dynamický pohled na život“. Na tzv. „dynamický způsob života“ však doplácejí především manželské vztahy.

Tato změna souvisí se širšími společenskými změnami, které v posledních padesáti letech proběhly. Obecně hovoří sociologové o **procesu individualizace**, který zasahuje všechny stránky života. **Jednotlivec sice získává stále větší prostor svobody, nese však stále větší díl odpovědnosti za sebe samotného. Ze života společnosti se vytrácejí všeobecně přijímané**

sociální normy, které určovaly přijatelnost nebo nepřijatelnost určitého chování a určitých vztahů a určovaly schémata sociálních rolí a projevů ve veřejném, ale částečně i v soukromém životě.

Tento trend je většinou autorů vykládán jako pokračující a nezadržitelný **rozpad společnosti na nezávislá individua. Jednotlivci obecně, mládež obzvláště, se staví nezávislými na sociálních útvarech, tj. nemusí respektovat pravidla a požadavky komunity, instituce, rodiny, atd.** Pro mládež to znamená onen výše zmíněný vznik prostoru svobody, možnost reálného uspokojení touhy osobně okusit všechny atraktivní nabídky současného života, protože odpadají přímé společenské restriktce. **Těžiště naplnění tužeb se přesouvá z budoucnosti do přítomnosti.**

Prof. Petr Macek (2005), náš přední odborník v problematice adolescence, shrnuje dosavadní stav výzkumu následovně: „Z vývojového hlediska se ukazuje jako žádoucí, aby si dospívající zažil v adolescenci fázi moratoria, tj. období experimentování a hledání, bez nutnosti přijímat definitivní rozhodnutí a závazky a jehož smyslem je definitivní přijetí vlastní identity (Odpovědi na otázky: Kdo jsem? O co mi v životě jde? K čemu směřuji? apod.). Pokud tuto zkušenost nemá a nastane-li v následujících etapách života nějaká mezní krizová situace, bude mu tato zkušenost pravděpodobně dosti chybět a bude se cítit o něco důležitěho ochuzen. Pak je na místě předpoklad, že krize identity (spojená s potřebou reformulovat vlastní hodnoty, přesvědčení a z nich vyplývající závazky) přijde s nebyvalou silou a že důsledky opožděného experimentování a restrukturalizace vlastních hodnot budou mít fatální důsledky jak pro něho samotného, tak i pro jeho blízké osoby“ (s. 223)

Empirické studie z osmdesátých a devadesátých let minulého století začaly

opakovaně přinášet zjištění, že vztah mezi identitou a intimitou je dnes, oproti původnímu Eriksonovu pojetí složitější. Identita a intimita se mohou vyvíjet paralelně, což je dle Macka častější u chlapců, nebo dokonce hledání intimity předchází naplnění identity, což je častější u dívek.

Pokračovatelé Eriksona zavádí do této teorie pojem závazek a dospívají k přesvědčení, že přijímání adekvátních závazků je podmíněno schopností dávat přednost těm, které jsou prověřeny osobní zkušeností, hledáním a zpětnovazebním mechanismem reflexe a sebereflexe. Např. Kanaďan J. Marcia charakterizuje proces budování identity mladého člověka vztahem mezi vývojevou krizí a závazkem, tedy rozhodnutím se k něčemu s dlouhodobým významem. Vyplývá mu z toho, že proces budování identity má 4 stadia:

1. stadium - **difusní identita**: adolescent v ní prožívá nebo neprožívá krizi, ale nedělá žádné neadekvátní závazky.

2. stadium – **předčasně uzavřená identita**: adolescent neprožil a nezpracoval krizi, a přesto udělal dlouhodobější závazky.

3. stadium – **psychosociální moratorium** – adolescent prožívá krizi identity, ale nedělá dlouhodobější a významné závazky, experimentuje.

4. stadium – **adolescent adekvátně zpracovává impulzy z krize identity** a je schopen udělat adekvátní závazky.

Zdá se, že **v odborné veřejnosti panuje shoda, že mladý člověk dnes musí budovat svojí identitu více na osobních zkušenostech, než na ochotě přijímat vzory a pravidla od starších generací.** Tento posun je velmi závažný a svým způsobem delikátní. Vyžaduje odpověď na otázku: ***Jak umožnit mladým experimentování, aby nepřinášelo více škod než užitku?*** A na druhé straně: ***Jak posílit odvahu udělat včas rozhodnutí,***

i když ještě podle mého pocitu nemám dost zkušeností?

Právo experimentovat se sociálními rolami má mimo jiné přímý vliv na preferenci krátkodobých a nezávazných vztahů. Přestalo-li být mládí přípravou na dospělost, ale stalo se nezávislým (autonomním) obdobím v životě člověka, staly se legitimními i krátkodobé a nezávazné vztahy. **Mládež však i nadále deklaruje jako jednu z nejvyšších životních hodnot stabilní životní vztah založený na lásce a rodinu s oběma rodiči a dětmi.** Hodnota „děti a rodina“ navíc stoupá u skupiny 24tiletých až 30tiletých oproti skupinám mladším (P. Sak, 2004). Rodičovství je tedy nezpochybnitelně stále hodnotou a potřebou, kterou se snaží mladí lidé v životě naplnit. Z hlediska starších generací si však troufnu poznamenat, že k naplnění této touhy volí cesty, které jsou značně problematické. Za všechna fakta mluví vysoká rozvodovost. V posledních letech se stabilizovala poblíž hodnoty 50% rozvedených manželství. Naplnění jedné z nejvyšších vlastních životních hodnot se tedy polovině mladých nedaří.

Nesouhlasím s názorem, že chyba je už v samotném umožnění mladým lidem experimentovat. **V podmínkách zajištěné svobody budou experimentovat bez ohledu na to, co si o tom myslíme. V podmínkách relativizace téměř veškerých hodnot mládež nemůže, než spolehnout sama na sebe, na svoji osobní zkušenost. Za rozhodující vidím proto dnes úspěšnost snahy rodičů a vychovatelů, jak udělat jejich experimentování bezpečným a při tom zároveň přínosným pro získání vlastních zkušeností.** Děti a mládí ve skutečnosti rádi experimentují ve fantazii. Představují si sebe v různých sociálních rolích, často i společensky tabuizovaných. Jako rodiče a vychovatelé bychom mohli tohoto fenoménu více využívat, podpořit děti a dospívající, aby se

o svých fantaziích nebáli mluvit a umožnit tak, aby experimentovali alespoň zpočátku více v duchu než ve skutečnosti.

Na prvním místě mezi obtížemi si **dovolím uvést menší ochotu a schopnost věřících rodičů k individuálním, otevřeným a pozitivním, tedy veselým, radostným a uvolněným hovorům o erotice a sexu** a to s dětmi již ve věku, kdy začínají o těchto otázkách přemýšlet. Stejně tak je nutné hovořit s adolescenty, kteří se o tom s rodiči bavit většinou nechtějí. I když jako rodiče cítíme, že je pro nás křesťany důležité mluvit i o nepřekročitelných danostech a hranicích, není třeba to vyjadřovat vážným, ustaraným a obavy vyvolávajícím tónem. **Výsledkem totiž bývá zvýšená nejistota mladých, co vlastně rodiče chtějí. Promítají do rodičů alibisticky nespílitelné cíle a unikají** buď (v menším počtu případů) do předčasné závazné známosti, nebo dokonce do předčasného sňatku. Častější jsou však odklady vztahů do pozdějšího věku, které bohužel nejsou výsledkem získávání pozitivních vztahových zkušeností, ale pouze strachem ze zklamání.

Sňatek okolo třicátého roku věku nebo později, přináší rizika zejména pro ženy a to nejen rizika biologická. Rizika psychologická, tedy nedobrý vývoj manželského vztahu, vedou k pozdější havárii mnohem častěji. Ve věku při horní hranici fertlního optima ženy se zároveň prudce snižují nároky na výběr partnera a rovněž tak se snižují vzájemné adaptační schopnosti. Naopak se obvykle zvyšuje profesní angažovanost. Z těchto a dalších důvodů je odklad sňatků do tohoto období rizikový.

Dnešní věřící mladé dívky a ženy musí být ve vyhledávání vztahů stejně aktivní jako jejich nevěřící vrstevnice a při tom nemohou, většinou ani nechtějí riskovat kroky směřující k předmanželskému sexu. Je nutné vzít zodpovědně v úvahu, že **definitivně**

neplatí, že žena čeká na aktivitu muže. Schopnost být aktivní ve vyhledávání erotických vztahů je obecně důležitější pro ženy než pro muže, též proto, že **mužů, schopných kvalitního vztahu, je mezi vrstevníky podstatně méně.**

Když se tato aktivita v erotické oblasti svobodným ženám nedaří, mají zablokované právě ono požadované experimentování se sociálními rolemi a neprožívají krize, jejichž překonání je vybavuje zralou identitou. Nepodaří se jim např. prožít roli dobývané dívky, roli odmítané lásky, roli partnerky nepřijemného muže, nezralého muže nebo roli příjemného, ale značně sobeckého muže, atd. Nenaučí se, **nejsou schopné, zhruba po 24 roce věku rozlišit perspektivní a neperspektivní vztah** a buď se přehnaně bojí a rozvoj vztahu blokují, nebo přehnaně riskují.

Bezpečné, nezávazné a samozřejmě nesexuální známosti mezi 17 a 23 roky tuto důležitou a nutnou schopnost rozvíjejí. Jsem přesvědčen, že mladým ženám zásadním způsobem dlužíme pomoc při zvládnutí tohoto úkolu. Následek havárie manželství je téměř vždy více zhoubný pro ženu než pro muže.

Pro věřící dívky je schopnost rozlišit a rozvíjet perspektivní vztah důležitější než pro mladé muže ještě z dalšího důvodu a to, že mladých věřících žen je podstatně více než věřících mužů a mají tedy výběr složitější.

Mladí muži stojí v tomto období před úkolem naučit se vztahovému chování. Představy mladých mužů o vztazích bývají výrazně poplatné jejich pohotovosti k dominanci, nadřazenosti, soutěživosti a nutkání k sexuálnímu atakování. Tato charakteristika směřuje k asymetrickému vztahu, který je z dlouhodobého hlediska riskantní. Vedě většinou ke stupňující se jednostranné nespokojenosti

a k havárii. **Pro mladého muže je postupně největším objevem, že není tak důležité růst ve výkonnosti, atraktivnosti, ale dokonce ani v osobní ctnosti, jako růst ve schopnosti chovat se vztahově.** Tedy být schopen důvěry, vcítění se, převažující pozitivní emoční vyladěnosti, schopnosti neurážet se, schopnosti maximální tolerance, nekritičnosti, atd.

Z hlediska křesťanské práce s adolescenty je důležité uvádět do života představu, že směřování ke kvalitnímu manželství, respektive povolání je nejdůležitější úkol pro tento věk. Učím se, studuji, rozvíjím svojí osobnost proto, abych byl jednou dobrým manželem nebo manželkou. Ale neplatí, že napřed musím ze sebe udělat kvalitní osobnost a potom budu dobře připraven na vstup do manželství. V dnešním manželství hraje rozhodující roli vztahové chování. Schopnost být příjemným, spolehlivým a chápajícím partnerem. Nestačí dobré úmysly, musím umět stále objevovat, co druhý ode mne očekává a dobře s tím naložit. **Těto dovednosti se musím v adolescenci v základním obrysu naučit a celý další život se v ní zdokonalovat.** Kdo se ono základní minimum v adolescenci nenaučí, stává se trvale obtížným partnerem přes všech své další kvality.

Tento postoj je nový. I dnes mají rodiče tendenci říkat dospívajícím „až dostuduješ...“ „až jí budeš schopen zabezpečit“ atd. Pořád přetrvává to, že individuální kvality jsou zárukou dobrého manželství. Je to naopak. I člověk s řadou nedostatků může být milovaným partnerem, umí-li sám žít a projevovat lásku. **Schopnost žít v párovém vztahu je podobně rozvinutelná, jako jiné psychické schopnosti.** Tj. existuje různá úroveň vrozeného nadání, ale základní věci, obrazně řečeno číst, psát a počítat, jsou schopni se naučit téměř všichni.

Pro kultivaci vztahového nadání děláme stále málo. Využíváme mládí k méně důležitým věcem a dovednosti spojené se vztahovým životem doháníme později, v horším případě je vzdáváme.

Odkládaná dospělost je projev, který má u jednotlivce různé příčiny. **Je na nás, rodičích a vychovatelích, abychom zmírnili svoji úzkost a umožnili mladým jejich růst nejen v oblasti vzdělání, kultury**

a sportu, ale i v oblasti vztahů a dlouhodobé psychologické přípravy na manželství. Přitom nepochybujeme, že cesta nevede přes předmanželský sex ani různá soužití nesezdaných. Obtížnost tohoto úkolu by nás neměla odradit.

*PhDr. Josef Zeman, CSc.,
psycholog a psychoterapeut, v současnosti
vedoucí církevní Manželské a rodinné poradny
Bethesda v Brně.*

FAKTICKY EXISTUJÍCÍ SOUŽITÍ, VLIV NEÚPLNÉ RODINY NA OSOBNOSTNÍ VÝVOJ DÍTĚTE A MLADÉHO ČLOVĚKA

Denisa Pastuszaková

Výběr z příspěvku, který zazněl na Konferenci o mládeži věnované tématu „Mladý člověk a rodina“. Byla pořádána Sekcí pro mládež ČBK ve dnech 25. - 26. listopadu 2010 v Olomouci. Text je autorizován.

V článku 9 dokumentu **Rodina, manželství a „fakticky existující soužití“** Papežské rady pro rodinu čteme: *„Je třeba porozumět základním rozdílům mezi manželstvím a fakticky existujícím soužitím. V tom pak spočívá odlišnost mezi rodinou založenou na manželství a spojením založeným na fakticky existujícím soužití. Společenství rodiny se rodí ze smlouvy mezi manžely. Manželství, které povstává z tohoto svazku manželské lásky, není nějakým výtvozem veřejné moci, nýbrž původní a přirozenou institucí, která předchází veřejnou moc. Ve fakticky existujících soužitích se na rozdíl od toho sdílí vzájemná přitažlivost, současně ale chybí ono manželské pouto, které má původní veřejnou povahu, na němž se zakládá rodina. Rodina a život představují jednotu, kterou musí společnost chránit, protože se jedná o živý organismus, díky němuž dochází k posloupnosti (rození a výchova) lidských generací.“*

Ve složité problematice tzv. **fakticky existujícího soužití**, je z pohledu psychologa primární porozumění pojmu rodiny, její funkci ve vztahu k psychickému rozvoji dítěte a v neposlední řadě také jejímu vlivu na působení jedince ve společnosti.

V terapeutické práci Virginia Satirová při práci s rodinou vysledovala **čtyři základní aspekty rodinného života**, na které neustále narážela:

- 1. Sebehodnocení** (pocity a názory jedince, které má v rámci rodiny o sobě)
- 2. Komunikace** (způsoby, které lidé používají pro vzájemné dorozumění)
- 3. Pravidla rodinného systému** (ta, jimiž se členové rodiny ve svém citění a konání řídí a která tvoří určitý systém)
- 4. Společenská vazba** (způsob, jak se členové rodiny chovají k ostatním lidem a institucím mimo rodinu)

V práci samotné si pak Satirová všimla, že v narušené nebo problémové rodině bylo sebehodnocení nízké, komunikace nepřímá, nejasná a ne zcela upřímná, pravidla byla přísná, nelidská, nediskutovatelná a provždy daná a vazba rodiny na společnost byla bojácná, ponížená či obviňující (izolace).

Naopak v dobře fungujících, stabilních rodinách, které rozvíjely svůj výchovný potenciál, poskytovaly všestranný duchovní rozměr, se důsledně objevoval model zcela odlišný. Komunikace byla přímá, jasná, specifická a upřímná, pravidla byla pružná, humánní, přiměřená s otevřeností ke změně. Vazba na společnost pak byla otevřená, důvěřivá a s možností volby. (Satirová, s.12-15)

V rodinné terapii pracujeme s pojetím rodiny, které není konstituováno biologicky, ale **sociálně**. Odlišnosti v tom, jak jednotliví členové rodinu vymezují, kdo do rodiny patří či nepatří, může být krokem i k novému porozumění těžkostem, s nimiž se rodiny potýkají.

Někdo považuje za rodinu členy domácnosti, ale ne už rodiče, který žije jinde. Jiní zahrnují i příbuzné a nepříbuzné blízké osoby, někdo nezapočítává ani pokrevní příbuzné, kteří v bytě spolu žijí. Nejen děti často jmenují i domácí zvíře.

Posledních 20 let minulého století zproblematicizovalo pojetí rodiny už tím, že se normalizovalo pojetí plurálu: začalo se mluvit o rodinách nebo o formách rodin. Pojem rodina tak ztratil samozřejmý význam soužití generací rodičů a dětí, u nás nazývané **nukleární rodina** nebo **rodina vícegenerační**.

Rozlišujeme také následující typy rodin:

- rozpadlé či rozvrácené
- úplné a neúplné
- nesezdané
- doplněné
- třígenerační

- nebiologické
- bezdětné
- binukleární

Pro zdravé rodinné fungování a odolnost rodiny jsou rozhodující rodinné procesy, které v ní probíhají. Od teoretických přístupů se očekává největší rozvinutí a docenění bio-psycho-sociální orientace, kde jsou zohledněny mnohočetné, vzájemně složitě působící vlivy ve fungování jedince a rodiny.

Z vývojového hlediska jde o tzv. **procesy v průběhu času**. Tyto procesy probíhají jako **adaptační mechanismy** (zvládání životních úkolů, stresů). Jedná se o normativní životní události, čili ty očekávané, nikoliv náhlé. Pojem „normální proces“ popisuje typické, očekávané procesy v průběhu rodinného životního cyklu. Co je normální se pak liší dle vývojových požadavků (např. vyšší vzájemná soudržnost rodiny je pozitivní v rodině s malými dětmi, ale už např. v rodině s adolescenty tato soudržnost se bude muset konfrontovat s potřebou samostatnosti a vlastní autonomie dítěte). Roli zde hrají i faktory kulturní, sociální standardy, osobní a rodinné zkušenosti nebo systém hodnot.

Funkční rodina není absencí problémů, ale účinný způsob jejich zvládnutí.

Čtyři oblasti rodinného fungování:

- **osobní** (spokojenost členů se svou pozicí a rolí v rodině)
- **manželská** (vzájemný soulad, spokojenost v sexuální oblasti)
- **rodičovská** (odpovědnost za výchovu dětí, vzájemný soulad ve výchovných postojích, pocit obohacení z rodič. role)
- **socio-ekonomická** (ekonomická úroveň rodiny, sociální začlenění, sociální podpůrná síť)

Ptáme-li se, co charakterizuje funkční a odolnou rodinu, ptáme se po rodinných procesech.

Rodinné fungování je složitý jev, ale existuje **9 základních nosných principů** (rovi- na psychologická):

1) **vysoká koheze** (soudržnost) – která není na úkor respektování individuální autonomie členů rodiny a tolerování individuálních rozdílů

2) **radostnost** – vyvěrající z pravé vzájemnosti, ze zdravé pospolitosti, preferování tělesné blízkosti druhých

3) efektivní **komunikace** v rodině a dobrý kontakt s širším sociálním prostředím

4) **náhled** manželů na situaci v rodině a **schopnost reflexe**

5) **vitalita v časovém rozměru** – schopnost žít plně v přítomnosti, akceptování minulosti, směřování do budoucna

6) **manželská spokojenost** – soulad

7) **schopnost spolupracovat** (koordinace úkolů mezi členy rodiny)

8) **schopnost uvolnit se** (odpočinek, hra s druhými)

9) **pocit životního obohacení z rodinného života**

Každá rodina je **unikátní systém**, proto není určitá podoba rodinného fungování vhodná a přiměřená pro všechny rodiny. V dnešní době se rodinné formy a styly rodinného soužití mění.

Existují **složky**, které jsou žádoucí **pro správné fungování rodiny** a jejich členů jako jedinců:

- 1) jasná a flexibilní struktura rodiny
- 2) shodné a slučitelné postoje a hodnotová orientace
- 3) intimita vyvažovaná osobní autonomií
- 4) adekvátní reagování na požadavky jednotlivých fází životního cyklu rodiny
- 5) funkční komunikace
- 6) resilience (odolnost, zdatnost, vnitřní síla)

Rysy, které charakterizují resilienci (Synovský, 1999):

- pozitivní emoční vazby (poskytovat i přijímat vzájemnou sociální oporu – životní jistotu)

- soudržnost a spolupráce všech členů

- vzájemný respekt

- srozumitelná a otevřená komunikace všech členů navzájem

- proměnlivá dělbý rolí – s respektem k zájmu i zralosti členů

- dynamika vztahů plynoucí z postupných změn rolí, ve které se projevují vývojové fáze rodiny

- schopnost, dovednost i ochota řešit a překonávat konflikty i zátěžové situace

- opora rodiny v širším rodinném zázemí

Dva rizikové faktory:

- otevřené konflikty a agrese uvnitř rodin
- ochlazené, odcizené a zanedbávající prostředí

Toto působí na zdravotní stav dětí a může vést k narušení schopnosti reagovat na zátěž a vytvářet přiměřené emoční a regulační dovednosti.

Děti by se měly naučit v rodině nejdříve vyjadřovat, poté kontrolovat (regulovat) své emoce. Pokud se to nepodaří, zpravidla ve společnosti působí jako málo rozvinuté, nekompetentní, nejsou tak oblíbené.

V závěru lze konstatovat následující: pro zdravý vývoj jedince (dítěte, mladého člověka) je zcela nezbytná jeho identifikace s dobře fungujícím obrazem rodiny a její jednotlivých členů. Funkce otce, matky (případně babičky, dědečka) jsou zcela specifické a nenahraditelné. Mají v „buňce“ rodiny jedinečné postavení a přispívají svojí měrou „vzorce“ ke správnému rozvoji dítěte.

Podoba „fakticky existujícího soužití“ nemůže z důvodů nenaplnění nezaměnitelných funkcí, charakteristik a faktorů rodiny, tuto

instituci nahradit, suplovat či být vůči ní alternativou. Pro plně rozvinutého jedince ony výše zmíněné faktory jsou neodmyslitelnou podmínkou jejich správného rozvoje a v důsledku i hodnotného začlenění se do společnosti.

Použitá literatura:

Sobotková, I.: *Psychologie rodiny*. Praha, Portál 2007.

Gjuričová, Š., Kubička, J.: *Rodinná terapie*. Praha, Grada 2009.

Satirová, V.: *Kniha o rodině*. Praha, Práh 1994.

Vyhnálková, H., Rieger, Z.: *Ostrov rodiny*. Hradec Králové, Konfrontace 1997.

Dokument Rodina, manželství a „fakticky existující soužití“. Praha, ČBK 2000.

PhDr. Denisa Pastuszaková, Ph.D.
psycholožka Poradny pro rodinu v Olomouci.
Vyučuje na Cyrilometodějské teologické fakultě
Univerzity Palackého v Olomouci.

KRÁTKÉ PODNĚTY Z KONFERENCE O MLÁDEŽI

Během čtvrtedního odpoledne byly v rámci Konference o mládeži na výběr následující moderované diskusní skupiny: **Rodina formace ke kněžství**, kterou moderovali P. Jan Linhart z teologického konviktu a P. Michal Pořízek z Arcibiskupského kněžského semináře z Olomouce; **Rodina a formace k řeholnímu životu**, kterou vedla sr. Klára Marie Stráníková; **Rodina a formace k manželství**, kterou vedl Jan Zajíček z ostravského Centra pro rodinu; **Pomoc dětem a mládeži v neúplné rodině**, kterou moderovala Marcela Řezníčková z olomouckého Centra pro rodinný život a **Jak vést lidi ke kvalitnímu zrání v době známosti**, kterou moderoval P. Jan Balík.

Kompletní materiál z moderovaných diskusních skupin je k dispozici na sekretariátu Sekce pro mládež ČBK (mladez@cirkev.cz).

- zjistit motivaci ke kněžství, k řeholnímu životu
  - podpořit v rodině motivaci ke kněžství
  - doprovázet dívky, které poznávají duchovní povolání
    - překážky z rodin, které brání duchovnímu povolání – nebát se otevřít tento problém
      - vybavit svoje děti vlastním vzorem
      - víra, že se nám podaří vybudovat dobré manželství, i když rodičům se to nepodařilo
        - vzbudit zodpovědnost nejen v rodičích, ale i v dětech
        - je normální se hádat, řešit konflikty, ale také usmířovat
        - umět přiznat svoji chybu
- během pastorace povolání pamatovat i na přípravu na manželství – vzdálená příprava
  - školy partnerství – nejen pro páry, ale pro všechny, kteří hledají své místo v životě
  - v době známosti - je důležitá modlitba a vzdělávání se
    - u manželství neopomíjet oblast spirituální – spiritualita manželství
    - během pastorace dětí z neúplných rodin je nutná spolupráce s odborníky (psychologie, psychiatrie, teologie), je nutná supervize
    - pro upevnění vztahu: vzájemné žehnání manželů („žehnám Ti“ + křížek na čelo)

Literatura k tématu

Jan Pavel II.: **Teologie těla**, nakladatelství Paulínky

Christopher West: **Teologie těla pro začátečníky**, nakladatelství Paulínky

Christopher West: **Dobrá zpráva o manželství a sexu**, nakladatelství Paulínky

Daniel Ange: **Tvé tělo je stvořeno pro lásku**, Karmelitánské nakladatelství

Jean Vanier: **Jako muž a ženu je stvořil**, Karmelitánské nakladatelství

Csontos Ladislav, SJ: **Slovo nádeje** (Formy

spirituality katolíků, kteří žijí v nesvátostrném manželství), Dobrá kniha, Trnava

Irena Sobotková: **Psychologie rodiny**, nakladatelství Portál

Jan Balík: **Máš na víc**, nakladatelství Paulínky

Heather Smith: **Děti a rozvod**, nakladatelství Portál

Yves Boulvin: **Naplněný život**, nakladatelství Paulínky

Rob Parson: **Milovat proti všem předpokladům**, nakladatelství Návrat domů

RODINA BOŽÍ OBRAZ, BUŇKA CÍRKVE A SPOLEČNOSTI

Ennio Antonelli

Výběr z příspěvku, který zazněl na Mezinárodní konferenci o rodině věnované tématu „Rodina je centrem života“. Byla pořádána Centrem pro rodinný život dne 20. listopadu 2010 v Olomouci. Text je neautorizovaný.

1. Povolání rodiny je zjevovat Boha a jeho lásku

Podle nauky Jana Pavla II. rodina nachází svůj zdroj a svůj vzor v Boží trojici: „Boží obraz se odráží nejen v jednotlivci, ale i ve společenství, které tvoří muž a žena, propojených v lásce natolik, že se stávají jedním tělem. V Bibli je psáno: „k obrazu Božímu ho stvořil; stvořil je jako muže a ženu.“ (Gen 1,27). Tedy každé spojení osob založených na lásce je jakýmsi odrazem lásky trojjediného Boha. Nicméně rodina ji odráží svým charakteristickým způsobem. Muž a žena ve spojení jsou povoláni již od počátku nejen žít bok po boku nebo spolu, ale jsou povoláni žít vzájemně jeden pro druhého (srov. *Mulieris Dignitatem*). Díky této vzájemnosti si každé opravdové manželství muže a ženy zasluhuje označení **počáteční svátost od stvoření**.

Manželství, svátostná skutečnost již od stvoření, bylo díky Kristu povýšeno na **svátost nově a věčně smlouvy**. Podle papeže Jana Pavla II. je křesťanská rodina „malá církev“.

Křesťanská rodina byla vždy prvním **způsobem předávání víry**. I v dnešní době nabízí velké možnosti k evangelizaci. Evangelizovat je možné doma díky vzájemné lásce, modlitbě, naslouchání Slova Božího, rodinné katechezi, vzájemné osvětě. Je možné evangelizovat skrze vztahy se sousedy, příbuznými, přáteli, kolegy v práci nebo spolužáky, sportovními partnery nebo při zábavě. Evangelizovat lze ve farnosti díky svědomité účasti na nedělní mši svaté, spoluúčasti při katechezi dětí, účasti na setkání rodin, hnutí a spolků, při pomoci rodinám v těžkých situacích, při přípravě na manželství, ke křtu dětí atd.

K evangelizaci nestačí jen být pokřtěný a chodit v neděli do kostela, ale je zapotřebí „pevný duchovní život“. Pevným duchovním životem se rozumí živý vztah s živým a přítomným Kristem v působení Ducha Svatého, četba Písma, účast na svátosti eucharistie, pravidelná zpověď. Vztah prožívaný konkrétním způsobem v mezilidských vztazích a denních aktivitách, jak uvnitř rodiny tak i mimo ni.

2. Příprava na manželství

Příprava na manželství, říká Jan Pavel II., má být považována a realizována jako prostupný a neustálý proces. Skládá se ze tří důležitých etap: přípravy **vzdálenější** (určená dětem a dospívajícím), **bližší** (určená snoubencům a párům) a **bezprostřední** (určená těm, kteří plánují brzy uzavřít sňatek). Jan Pavel II. si dále přeje, aby se bližší příprava (tedy ta pro snoubence), stále více stávala jakýmsi „itinerářem víry“ podobným „cestě katechumenů“. Tento požadavek si zaslouží opravdovou pozornost a bylo by dobré nabídnout více možných příležitostí na základě potřeb a možností párů např. krátké kurzy nebo prodloužené programy. Budeme tak mít stabilnější rodiny (dobrá příprava snižuje o 30% rozvodovost), rodiny schopné podávat svědectví víry, pomáhat ostatním rodinám a rozvíjet katechetické, charitativní, kulturní a sociální aktivity.

Je zapotřebí nabídnout řadu nabídek formálních kurzů vyhovujícím možnostem snoubenců a pastoračním pracovníkům. Pastorační působení musí být flexibilní ale zároveň důrazné a kreativní. Zcela jistě jsou krátké kurzy stále ty jediné skutečně realizovatelné pro velkou většinu snoubenců. Nicméně je nutné zavádět je postupně a zapojovat i delší programy katechumenického typu, které umožňují zvolnit tempo jednotlivých setkání, lépe vstřebat obsah, aktivnější účast a vyšší formační efektivitu.

V každém případě, pokud je to možné, musí být postup u všech kurzů doktrinální a praktický zároveň (setkání s knězem, ponaučení ze strany odborníků, srovnání ze života a svědectví křesťanských manželů, rozhovory párů, zkušenosti s modlitbou, láskou k bližnímu, znalost sebe a druhého k vytvoření páru). Samozřejmě, že pro všechny formační kurzy zůstávají základní cíle stejné: upevnění víry a osobního vztahu s Kristem, započít proces neustálé konverze, ukázat krásu křesťanského manželství a jeho možnou realizaci i přes obtíže, které se mohou vyskytnout.

K uskutečnění delších programu katechumenického typu je nezbytné mít manželské páry – animátory, kteří doprovází, vytvářejí díky svému svědectví a vedení malé skupinky. Po prvním uvítacím setkání, kněz svěří snoubence jednomu **doprovázejícímu páru** křesťanských manželů, který je na tuto úlohu duchovně i pastoračně připravený. Tento pár rozdělí snoubence, kteří mu byli svěření, do malých skupin po pěti nebo šesti párech. Vede pravidelná setkání modlitby, reflexe, dialogu za pomoci prezentací či dalších pomůcek. Zadá snoubencům úkoly, aby pokračovali i doma ve vzájemném dialogu a praktickém procvičování křesťanského života. Malá skupina stanovuje opěrnou strukturu delších programů katechumenického typu, i když je jistě zapotřebí doplnit jej zkušenostmi širšího rázu (konference, oslavy atd.)

Benedikt XVI. ve svém projevu k plenárnímu zasedání Papežské rady pro rodinu (8. 2. 2010) dále rozvinul nauku svého předchůdce ohledně přípravy na manželství ve svých třech jednotlivých etapách. „*Příprava vzdálenější se týká dětí, dospívajících a mládeže. Týká se rodiny, farnosti, školy a míst, kde jsou vedeny chápat život jako povolání k lásce, které se dále rozlišuje na manželství a na život v čistotě pro nebeské království, nicméně je to také povolání k lásce. V této fázi se mimo jiné musí postupně objevovat význam sexuality*

jako schopnosti vztahu a pozitivní energie, která se spojuje v opravdové lásce. Bližší příprava se týká snoubenců a měla by se projevat jako itinerář víry a křesťanského života, který vede k hlubší znalosti tajemství Krista a církve, významů milosti a manželské odpovědnosti. Délka a způsoby realizace se budou nezbytně lišit podle situací, možností a potřeb. Je však žádoucí, aby byl nabídnut program katechezí a zkušeností prožitých v křesťanském společenství, což obnáší účast kněze a jiných odborníků stejně jako přítomnost animátorů, tedy příkladného křesťanského manželského páru, dále nabídnout rozhovory v páru i ve skupině a klima založené na přátelství a modlitbě. Mimo jiné věnovat i zvláštní péči k oživení osobního vztahu snoubenců k Ježíši Kristu, především četbou Písma, účastí na svátostech především eucharistii. Jen když pár postaví Krista do středu své osobní existence, je možné prožívat opravdovou lásku a předávat ji druhým. Bezprostřední příprava se uskutečňuje před svatbou. Kromě zkoušky snoubenců, kterou ukládá kanonické právo, by mohla také zahrnovat katechezi o manželském obřadu a jeho významu, duchovní cvičení a zvláštní péče by se měla věnovat tomu, aby byl manželský slib považován věřícími, ale především těmi, kteří se k němu připravují, jako dar pro celou církev, jako dar, který se podílí na jejím duchovním růstu. Mimo to je dobré, aby biskupové podporovali výměnu důležitých zkušeností, dávali podněty k pastorační angažovanosti v této důležité oblasti a projevovali jí zvláštní pozornost, jelikož povolání manželů se stává především v dnešní době bohatstvím celého křesťanského společenství, misionářským a prorockým svědectvím.“

3. Pastorační doprovázení rodin

Opravdová příprava k manželství je nezbytná, ale není dostačující. Jan Pavel II. doporučoval doprovázení páru i po uzavření manželství. Toto doporučení, které mimo jiné potvrzuje i Benedikt XVI., by mělo stále více vstupovat do běžné pastorace církevních

společenství skrze širokou škálu iniciativ: modlitba v rodině s vhodnými prostředky ke společnému naslouchání a prožívání Slova Božího, pravidelná setkávání mezi rodinami, aby se vytvořila síť založená na přátelství a vzájemné pomoci, která je lidsky i duchovně důležitá, dovolená ve společenství, malá rodinná evangelizační společenství, která se scházejí doma a jsou vedena manželským párem – animátory – a účastní se jich jejich děti a další pozvaní (příbuzní, sousedi, přátelé, spolužáci, kolegové), celkem asi 15 osob, rodinné oslavy, týdny pro rodinu, oslavy výročí, poutě, systematické zapojení rodin do programu příprav ke křtu, biřmování, prvnímu svatému přijímání, podpora církevních asociací, hnutí a nových komunit, jež jsou velmi důležité k duchovní formaci, apoštolátu a běžné pastoraci, podpora rodinných sdružení, angažujících ve společnosti.

Tyto návrhy jsou v souladu s mnoha doporučeními Jana Pavla II., která opakoval při řadě příležitostí. Stačí jen jedna jeho citace obsahující důležité poselství: „*V apoštolské adhortaci Familiaris Consortio jsem zdůraznil, že 'k základním úkolům křesťanské rodiny patří její poslání církevní: je povolána sloužit budování Božího království v dějinách tím, že se podílí na životě a poslání církve.*“

4. Modlitba v rodině

Zvláštní pozornost zasluhuje výzva obou papežů k prohloubení modlitby v rodině. Modlitba přetváří a výrazně povznáší osobní i rodinný život, díky ní roste vzájemná láska a láska k bližním. Díky ní dochází k předávání víry a křesťanských ctností z rodičů na děti. Rodina se tak ve svém vlastním prostředí stává evangelizačním prostředkem. V dnešní době se vhodnými způsoby podporuje především modlitba **naslouchání Božího Slova** a její následné uplatnění v běžném životě.

Četba, poslech, společná reflexe, uplatnění v praxi, aby rodina stále více náležela Kristu. Je dobré řídit se liturgickým rokem a vybírat si k rozjímání především texty z nedělních čtení. Může být dostačující jen krátká chvíle jednou týdně, kdy se rodina modlí a vzájemně si naslouchá, rozpoznává svůj život a dává si také předsevzetí k uskutečnění v běžném životě.

5. Pravda a milosrdenství pro soužití mimo platné manželství

Ti, kteří spolu žijí mimo platné manželství, nejsou v plném duchovním a viditelném společenství s Kristem a s církví, z toho důvodu nemohou přistupovat ke svátosti eucharistie a nemohou obdržet svátostné rozhřešení. Nicméně zůstávají v částečném společenství, mohou se účastnit mše svaté a podílet různými způsoby na životě církve (nemohou však zastávat hodnost lektora, akolyty, katechety či podávat svaté přijímání atd.)

Bylo by dobré si připomenout to, co napsal Jan Pavel II. v adhortaci *Familiaris Consortio* ohledně rozvedených, kteří opětovně uzavřeli manželství. „*Spolu se synodou bych chtěl duchovní správce a celé společenství věřících důrazně vybídnout, aby rozvedeným pomáhali se starostlivou láskou tak, aby se necítili odloučeni od církve. Vždyť jako pokřtění mohou, ba musí mít účast na jejím životě. Mají být vybízeni k tomu, aby naslouchali Božímu slovu, účastnili se oběti mše svaté, pravidelně se modlili, podporovali obec v jejích dílech bliženské lásky a v iniciativách bojujících za spravedlnost, vychovávali děti v křesťanské víře, zachovali si kajícího ducha a konali skutky pokání, a tak aby den ze dne na sebe svolávali Boží milost. Církev se má za ně modlit, dodávat jim odvahy, projevovat se jim jako milosrdná matka, a tak je udržovat ve víře a v naději. Avšak církev potvrzuje svou praxi opírající se o Písmo svaté a nepřipouští k eucharistickému stolu věřící, kteří po rozvodu znovu uzavřeli sňatek. Nemo-*

hou být k němu připuštěni, protože jejich životní stav a jejich životní poměry jsou v objektivním rozporu se smlouvou lásky mezi Kristem a církví, kterou viditelně zjevuje a zpřítomňuje eucharistie. Mimoto je ještě jiný zvláštní, pastorační důvod: kdyby byli tito lidé připuštěni k eucharistii, uváděli by se věřící v omyl a zmatek ohledně učení církve o nerozlučitelnosti manželství.... Církev pevně důvěřuje, že i ti, kdo se vzdělali od Pánova přikázání a žijí dosud v takovéto situaci, mohou dostat od Boha milost obrácení a spásy, jestliže setrvávají v modlitbě, v kajícínosti a lásce.“

Úkolem církve je učit naprostou a objektivní pravdu ohledně morálního dobra, hodnot a pravidel, které jsou jasně ukázané v Božím zjevení a duchovní, tělesné a sociální přirozenosti člověka. Úkolem církve je také mateřsky doprovázet člověka na jeho životní cestě, tedy pomáhat mu žít v pravdě podle jeho schopnosti chápání a realizace v praxi. Morální pravidla jsou stejná pro všechny, ale před Bohem je zodpovědný každý sám za sebe. Je tedy zapotřebí nejen učit pravdě, ale i formovat svědomí.

Je možné **nabídnout pár pedagogických rad** k vysvětlení pravidla postupného procesu a ukázat alespoň **první kroky**, které jsou určeny pro všechny:

a) **Pokora** – je zapotřebí upřímná touha po pravdě a dobru, protože svědomí nedokáže rozhodnout co je dobré a co špatné, může to jen znát.

b) **Modlitba** – je nutné se vytrvale modlit, aby člověk stále lépe poznával Boží vůli a získával milost a sílu ji vykonat.

c) **Nasazení** – dobro, které jsme schopni učinit, je zapotřebí vykonat okamžitě, i když přináší obět.

d) **Reflexe** – s pokorou, upřímností a vytrváním se snažit pochopit smysl a hodnotu, morálních pravidel pro naplněný a šťastný život, prožitý v lásce k Bohu a bližním.

e) **Důvěra** – pokud si člověk s pokorou a upřímností uvědomuje, že je hříšník, zachová pevnou důvěru v Boží milosrdenství, může dojít ke spáse i „jinými způsoby“ než přes svátost smíření a eucharistii.

6. Rodina zdroj pro společnost

V dnešní kultuře převládá proces „privatizace“ rodiny, ta je totiž považována především jako místo citového a sexuálního uspokojení dospělých. Jako životní ideál je doporučován komfort jednotlivce, pevná pouta jako manželství a rodičovství jsou znevažovány, podporuje se nezávazná sexualita. Pevný vztah mezi partnery a rození dětí ztrácejí na důležitosti. Rodina není vnímána jako malé společenství, subjekt, který má svá práva a povinnosti, ale jako souhrn jednotlivců, kteří žijí dočasně pod jednou střechou, protože je pojí stejné zájmy. Není hodnotným zdrojem pro společnost, ale celkem individuálních potřeb a tužeb, které mají být uspokojeny.

V tomto kontextu nabývá stále hrozivějších rozměrů krize **manželství, porodnosti a výchovy**. Počet rozvedených párů v Evropské unii je téměř polovina uzavřených manželství. Rozmáhají se formy společného soužití: rodiny s jedním rodičem, nově uskupené rodiny, soužití heterosexuální a homosexuální. V Evropské unii zůstávají dvě třetiny rodin bez dětí, průměrný index plodnosti je 1,56 na ženu, tedy dost pod úroveň generační výměny (2,1 na ženu).

Nedostatek správné výchovy se především projevuje ve větším šíření negativních postojů a v sociálních odchylkách mezi mládeží. Mnozí z nich, i když ekonomicky zajištění, vyrůstají ochuzeni o ideály, naději a v duchovní prázdnotě. U dětí, které vyrůstají pouze s jedním rodičem, existuje dvojnásobná pravděpodobnost ke spáchání trestného činu než u těch, kteří žijí s oběma rodiči. Čtvrtina dětí odloučených rodičů má na rozdíl od těch žijících v úplné rodině trva-

lé problémy s psychickou rovnováhou, školním prospěchem a sociálním přizpůsobením, protože děti potřebují cítit, že jsou rodiči milovány, ale především, že i mezi rodiči existuje vzájemná láska.

K rozvoji je nezbytná demografická rovnováha a formace takzvaného lidského kapitálu, tedy nových občanů a jejich zdravá výchova. Proto je rodina, založená na manželství, základem zdrojem pro společnost, předmětem veřejného zájmu nesrovnatelným s jinými formami spoluzití soukromého charakteru. Rozvoj společnosti nezávisí pouze na vytváření příjmu, ale i na kvalitě mezilidských vztahů.

7. Závěr

Rodina, svým rozměrem, kterým prožívá opravdovou lásku, je obrazem a odrazem Boha stvořitele, Otce, Syna a Ducha Svatého, dokonalého spojení osob. Rozsahem, kterým přijímá lásku Krista, ženicha církve, je malou evangelizovanou a evangelizující církví, a také svým rozměrem, díky kterému dává společnosti nové občany a sociální ctnosti, je její živoucí buňkou.

***Kardinál Ennio Antonelli** (*1936)*

je od roku 2008

předsedou Papežské rady pro rodinu.

Získal doktorát na univerzitě v Perugii.

Působil jako rektor semináře.

Vyučoval literaturu a historii a přednášel dogmatickou teologii. Současně se intenzivně věnoval farním aktivitám. V roce 1982 byl ustanoven biskupem v Gubbio (Umbrie).

V roce 1988 se stal arcibiskupem arcidiecéze Perugia-Città della Pieve.

Roku 1995 byl zvolen generálním sekretářem

Italské biskupské konference,

v rámci níž zastával různé úřady.

Roku 2001 se stal arcibiskupem florentským.

V roce 2003 byl jmenován kardinálem.

ZÁRODEK SMYSLU ŽIVOTA KLÍČÍ V DÍTĚTI DÍKY RODIČŮM

Papež Benedikt XVI. při setkání s mládeží a rodinami v Palermu na Sicílii (3. 10. 2010).

Chtěl bych začít nikoli úsudkem, ale svědectvím. V sobotu 25. září byla v Římě blahověčena italská dívka jménem Klára Badano. Její život byl krátký, ale je nádherným poselstvím. Klára se narodila roku 1971 a zemřela roku 1990 v důsledku nevléčitelné nemoci. Devatenáct let života, lásky a víry. Poslední dva roky byly také plné bolesti. Vždy však v lásce a světle, jež kolem sebe šířila a jež vycházelo z nitra: z jejího srdce naplněného Bohem! Jak je to možné? Jak může 17-ti až 18-ti letá dívka snášet takovéto lidsky beznadějně utrpení a šířit kolem lásku, klid, pokoj a víru? Evidentně tu jde o milost Boží, ale tato milost byla také připravována a doprovázena lidskou spoluprací. Samozřejmě spoluprací samotné Kláry, ale také jejích rodičů a jejích přátel. Rodiče blahoslavené Kláry Badano žijí, byli v Římě na beatifikaci a setkal jsem s nimi osobně. Jsou svědky základní skutečnosti, která vysvětluje všechno: jejich dcera byla naplněna světlem Božím! A toto světlo, které vychází z víry a z lásky, v ní poprvé rozzáli oni: tatínek a maminka zažehli v duši své dcery plamínek víry a pomáhali Kláře o něj pečovat, aby nezhasl ani v obtížných chvílích růstu a zejména ve velké a dlouhé zkoušce utrpení.

To je první poselství, které vám chci předat: **vztah mezi rodiči a dětmi je základem**. Avšak nejenom kvůli tradici, jde o něco víc. Něco, co nás učil Ježíš: jde o pochopení víry, která se předává z generace na generaci, onen plamen, který je přítomen také při obřadu křtu, když kněz říká: „*Světlo*

Kristovo, velikonoční znamení... plamen, který je stále třeba živit“.

Rodina je základem toho, aby v lidské duši vyklíčil první zárodek smyslu života. Klíčí ve vztahu s matkou a s otcem, kteří nejsou pány života svých dětí, nýbrž prvními spolupracovníky Boha při předávání života a víry. Příkladným a mimořádným způsobem k tomu došlo v rodině blahoslavené Kláry Badano, ale děje se tak v mnoha rodinách.

Obraz stromu prezentuje člověka velmi přízračně. Bible ho používá například v Žalmech. První Žalm praví: *Blaze tomu, kdo přemítá o zákoně Hospodinově, podobá se tak stromu zasazenému u vodních proudů, ve svůj čas přináší ovoce*“ (v.3). Těmi „vodními proudy“ mohou být „řeka“ tradice, „řeka“ víry, z níž se čerpá životní míza. Buďte stromy, které zapouštějí kořeny do „řeky“ dobra! **Nemějte strach odporovat zlu!** Společně budete jako les, který roste možná potichu, ale má schopnost nést plody, nést život a obnovovat z hloubi vlastní zem!

Apoštol Pavel přebírá stejný obraz v listě Kolosanům, kde vybízí křesťany, aby byli „*zakoreněni v Kristu, utvrzeni ve víře*“ (srov. Kol 2,7). Obraz stromu nám říká, že každý z nás potřebuje úrodnou půdu, kam zapouští své kořeny, půdu bohatou na živiny, které dávají růst osobě: jsou to hodnoty, ale především je to láska a víra, poznání pravé tváře Boží, vědomí, že On nás miluje nekonečně, věrně a trpělivě až k položení svého života za nás. V tomto

smyslu je rodina „malou církví“, protože předává Boha, předává Kristovu lásku silou svátosti manželství. Božská láska, která pojí muže a ženu a činí z nich rodiče, je schopna vzbudit v srdci dětí zárodek víry, tedy světlo hlubokého smyslu života.

Aby byla rodina „malou církví“, musí být zasazena do „velké církve“, tedy do rodiny Boží, kterou přišel vytvořit Kristus. Také o tom svědčí blahoslavená Klára Badano, jako všichni mladí svatí a blahoslavení: společně s vlastní rodinou je základem také široká rodina církve, potkávaná a zakoušená ve farním společenství, v diecézi.

To je největší dar, který jsme obdrželi: být církví, být v Kristu znamením a nástrojem jednoty, pokoje a pravé svobody. Nikdo nemůže nám tuto radost vzít! Nikdo nám nemůže vzít tuto moc!

Buďte svatí! Ve škole Marie, naší Matky, se dejte plně k dispozici Bohu, nechte se utvářet jeho Slovem a jeho Duchem, a buďte nadále a vždy solí a světlem této svojí milované země. Děkuji!

*Benedikt XVI.,
přeložil Milan Glaser,*

www.radiovaticana.cz

ROZHOVOR S ŘEDITelem

PETR BLAŽEK

(*1979) je vedoucím diecézního centra pro mládež v Plzni.

1. Můžeš se nám stručně představit?

Velice rád! Narodil jsem se v Sokolově, ale již v jednom roce věku jsem přesídlil do Dyšiny nedaleko Plzně. Mám bratra, který, ač starší o tři roky, prý vypadá jako moje (mladší!!!) dvojče. To nechápu! Studoval jsem obor Kulturní antropologie Předního východu a k tomu jako koníčka Teologickou fakultu. Po vystudování jsem se živil všelijak (bylo to krásné období:-)). A když už se Hospodin nemohl dívat na moji zahálku, seslal mi do cesty moji předchůdkyni Magdu Skálovou, které jsem po půlročním přemlouvání nakonec kývl na nabídku práce na plzeňském diecézním centru pro mládež (DCM).

2. Ovlivnil někdo zásadně tvé rozhodnutí stát se knězem?

Nooo – zajímavá otázka! Předně se musím přiznat, že (zatím:-)) nejsem kněz, čímž jsem mezi zodpovědnými za mládež v našich diecézích raritou. K tomu ale dodávám,

že darů všeobecného kněžství užívám a musím užívat dnes a denně. A osob, které mě ovlivnily, byly spousty. Za všechny bych chtěl jmenovat Mons. Tónička Hýžu, který zemřel v únoru roku 2010 (mimochodem zpráva o jeho smrti mě zasáhla v olomouckém semináři).

3. Jaké byly Tvé první myšlenky, když ses dozvěděl, že budeš zodpovědný za centrum života mládeže?

Tak tehdy to byla jedna z variant. Moc jsem to neřešil. A když k tomu skutečně došlo, cítil jsem určité rozpaky. Dnes mohu říct, že ačkoli jsem už tehdy nějakou dobu na DCM pracoval, neměl jsem vlastně tušení, co mě čeká.

4. Co Tě na Tvé práci nejvíc těší? Nebo naopak netěší?

Těší mě asi to, že věřím, že má nějaký smysl. Těší mě její různorodost, těší mě, že po létech zjišťuji, k čemu mi vlastně byly všemožné zkušenosti a zážitky, které se mi dřív zdály jako „navíc“. Těší mě, že se daří překonávat stále nové a nové překážky. Často mě těší lidé, se kterými se setkávám, spolupráce

v rámci Sekce pro mládež. A myslím, že v některých aspektech mě tato práce přetváří k lepšímu. A netěší mě okamžiky, kdy mám pocit, že na to nemám (což tedy vlastně skutečně nemám).

5. Co bylo ve tvém životě zatím nejtěžší?

V roce 2010 to bylo jednoznačně stěhování DCM do centra Plzně. V tomto roce se na mě vlivem okolností nakupilo nějak moc povinností, které ani nemá cenu vyjmenovávat. A k tomu všemu již zmíněné stěhování. Krom vlastního fyzického přesídlení s tím byla spojena velká spousta rozhodnutí. Nic příjemného. Ale těší mě, že to všechno dobře dopadlo. Náročné pro mě také bylo Celostátní setkání mládeže v Táboře v roce 2007, kde jsem měl na starosti dopravu – ty speciální posilové vlaky před setkáním vůbec nebylo snadné dojednat. A v Táboře pak jsme toho také moc nenaspali.

6. Co naopak Ti udělalo největší radost?

Raduji se ze všech těch konců obtížných situací – plodem stěhování je nádherné DCM v centru Plzně, povinnosti nad rámec se také daří zpracovat. Děkuji všem, kdo mi pomáhají!

7. Se kterým člověkem, osobností by ses rád setkal a proč?

To je mi otázka:-)! Z žijících osobností mě nikdo nenapadá – buď už jsme se setkali, nebo se setkáváme. Jinak jednoznačně s Ježíšem, i když i pro něj snad také platí předešlá věta.

8. Kdo je Tvým oblíbeným světcem a proč?

Hm – no těch je asi víc. Zpravidla ti,

se kterými jsem měl nějakou osobnější zkušenost. Jednoznačně moji křestní a biřmovací patroni (sv. Petr, sv. František z Assisi, sv. Vojtěch, sv. Jan Sarkander), Matka Boží, sv. Josef, sv. Pavel, bl. Hroznata, sv. Norbert a všichni naši zemští patroni. Je mezi nimi hodně zakladatelů řádů (sv. Ignác z Loyoly, sv. Alfons, sv. Terezie, sv. Jan Bosko), sv. Antonínové (z Padovy i poustevník), sv. Štěpán a dále hodně mučedníků z dob pronásledování církve.

9. Máš nějakou myšlenku, citát, motto, které Tě provází životem?

Tak tady si nejspíš zas nebudu umět vybrat! Napadá mě několik žalmů, citáty z evangelií. Obecně bych to ale shrnul, že nás ten Bůh asi opravdu má rád(-). Je se mnou!

10. Máš v zásobě nějakou humornou historku ze života na centru pro mládež?

Myslím, že s hodně věcmi mám „nějakou“ zkušenost – často jen okrajovou. Během své práce často musím být ale zodpovědný i za tyto málo probádané oblasti. A vtipné mi připadá, že mi to celkem vychází. Tak to je humor Hospodinův. A z těch každodenních záležitostí. No třeba mi přišla hodně vtipná jedna situace o prázdninách ještě před naším stěhováním. Než jsme odjeli na kajaky do Běloruska, člověk, který měl na starosti vymalování nových prostor, dostal přesně za úkol, co a jak má udělat. Vrátili jsme se – byla vymalována jen jedna místnost a ještě k tomu úplně jinak, než jsme chtěli.

*Děkujeme za rozhovor
a přejeeme hodně sil*

do další bohulibé činnosti v plzeňské diecézi.

Celá naše existence, celá naše bytost musí křičet evangelium ze střeš. Celá naše osoba musí vydechnout Ježíše, každý náš skutek, celý náš život musí vypovídat o tom, že patříme Ježíšovi, musíme být obrazem života podle evangelia. Celé naše bytí musí být živým obrazem Ježíše, Ježíšovou vůní, výpovědí o Ježíši, něčím, z čeho je Ježíš vidět, co září jako Ježíšův obraz.

(Charles de Foucauld)

SVĚTOVÉ DNY MLÁDEŽE —

WORLD YOUTH DAY (WYD) / JORNADA MUNDIAL DE LA JUVENTUD (JMJ)

V nové knize **Světlo světa** papež Benedikt XVI. odpovídá na otázky německého žurnalisty Petera Seewalda. Papež odkrývá své obavy a myšlenky v tomto rozhovoru od srdce k srdci. Mezi mnoha jinými věcmi papež mluví o světových dnech mládeže. Říká, že se od samého začátku staly „výjimečným darem“. Následující řádky jsou ukázkou ze zmíněné knihy. V češtině zatím nevyšla.

KAŽDÉ SVĚTOVÉ DNY MLÁDEŽE JSOU VÝJIMEČNÝM DAREM

„Když pomyslím na to, kolik mladých lidí tam nalezne nový výchozí bod a změní svůj život, kolik po každé z těchto událostí zůstane radosti, ale také kolik usebrání na světových dnech mládeže je, musím říct, že to, co se zde děje, je něco, co my sami vytvořit nedokážeme.“

Světové dny mládeže nejsou prostě jedno z mnoha masových setkání a všichni, kdo na nich pracují, si to uvědomují. *„V Austrálii byly očekávány vážné bezpečnostní problémy, obtíže, konflikty a všechno, co patří k velkému davu lidí. Bylo znát znepokojení a lidé byli nervózní. Na konci však byla policie nadšená a všichni byli šťastní, protože k žádným nepokojům nedošlo.“*

V čem spočívá tajemství? *„Dostali jsme impulz radosti víry a pro stovky tisíc lidí tak bylo možné zůstat sjednoceni v tichu před Nejsvětější Svátostí. Uprostřed usebrání a vnitřní radosti, uprostřed všeho se událo něco úžasného, něco, co se velmi liší od toho co se obvykle děje při masových setkáních.“*

Nakonec uzavírá: *„A Sydney ještě stále přináší plody, jako jsou například kněžská povolání. Myslím, že jsme ve Světových dnech mládeže našli něco, co každému pomáhá. ... Španělsko vždycky bylo jednou z velkých katolických zemí s tvůrčí chutí do života. Navštívím ho ještě jednou při Světových dnech mládeže v Madridu.“*

SEKCE PRO MLÁDEŽ ZVE, POŘÁDÁ A INFORMUJE...

Inspirační víkend II.

„Je třeba upevňovat sílu těla, abychom udrželi sílu ducha.“ (Victor Hugo)

Přijďte se s námi pobavit, naučit se něco nového v oborech Vám známých i neznámých nebo se s námi podělit o své vlastní zkušenosti. Užijte si s námi tvůrčí a sportovní víkendy na faře. Pojdme chválit Hospodina trochu jinak... :)

Chcete dát pořádně zabrat svému tělu a porovnat své možnosti s ostatními nebo naopak relaxovat v zasněžené přírodě? Zkuste naše **ZPH** (Zimní přístavní hry) a proberte svoje svaly ze zimního spánku. V termínu **14. 1. 2011 - 16. 1. 2011** vás očekáváme na arcidiecézním centru pro mládež Přístavu v Rajnochovicích. Více informací a přihlášky na: **pristav@centrum.cz**.

Zimní sezona

Máte rádi sněh? Rádi lyžujete, „prknujete“ nebo běžkujete nebo se to chcete naučit?

SNB-weekend

Od 28. do 30. 1. 2011 se DCŽM Vesmír otevírá zvlášť pro milovníky jízdy na „prkně“. Budeme jezdit, fotit, točit videa, nebude chybět ani klasická sobotní večerní show a hlavně na něco jako je nuda nebude vůbec žádnéj čas. Startujeme v pátek od 18:00 hod. Zváni jsou všichni profici i začátečníci. S sebou: spacák, přezůvky, prkno, přílbu! Dop. příspěvek: 220Kč/den + něco na vleký.

Prosíme, hlase se předem na: DCŽM Vesmír, Deštné v Orlických horách, tel: 494 663 140, nebo na e-mail: dczm.vesmir@atlas.cz

Běžkařský víkend

Máš radši běžky než sjezdovky? Máš rád oboje? Chceš se naučit jezdit na běžkách? Pokud ano, tak právě pro Tebe je určený víkend **od 4. 3. do 6. 3. 2011**. S sebou: spacák, přezůvky, běžky, hůlky, boty... Doporučený příspěvek 220,- Kč/den.

Plesová sezona

„Každý člověk se stává bezčtím, když má radost.“ (W. Veigelweide)

Jubilejní **5. ples Diecézního střediska mládeže** se bude konat **8. ledna 2011 od 19:30** v základní škole **Stará Ves n/O**. Prosím, vezmi malý dárek do tomboly pro druhého. Vstupné je 95 Kč. Chceš-li přispát na Středisku, dej vědět na stara.ves@razdva.cz, nebo **731 625 718**.

Přijed' protančit své střevíce na **Tříkrálový ples Centra pro mládež** do Kulturního domu v **Podhradní Lhotě!** Začínáme **8. ledna 2011 ve 20 hod.** Nocleh je pro zájemce zajištěn v Přistavu, je však dobré se předem domluvit. E-mail: pristav@centrum.cz, tel: **573 391 156**

Školení hlavních vedoucích

Školení hlavních vedoucích táborů musí mít absolvováno každý hlavní vedoucí tábora v případě, že pořádá akci na 7 a více dnů v počtu 30 a více dětí do 18 let a jejichž tábor bude dotován prostřednictvím MŠMT ČR.

Asociace křesťanských sdružení mládeže pořádá školení hlavních vedoucích táborů v termínu **3. – 5. 6. 2011**.

Místo konání: **ADCŽM Nazaret, Praha 4 – Kunratice**.

Školení obsahuje povinné oblasti programové a organizační přípravy tábora, pravidla bezpečnosti a ochrany práce, základy zdravotvědy, hygieny, ekonomiky, psychologie, pedagogiky a další. Po úspěšném absolvování testu ze základních znalostí získáte oprávnění vykonávat funkci hlavního vedoucího dětských zotavovacích a jiných podobných akcí. Platnost tohoto oprávnění je časově neomezená.

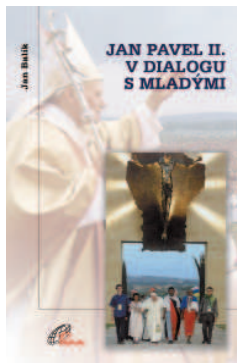
Více informací na: svetnickova@cirkev.cz nebo **731 625 720** – Majka Světničková.

Další termíny školení: **27. 5. – 29. 5. 2011**, místo konání: **Archa Rajnochovice**.

Více informací: www.ado.cz/mladez

V nakladatelství Paulínky vyšla nová publikace P. ThLic. Jana Balíka: „**Jan Pavel II. v dialogu s mladými.**“

P. Balík v knize analyzuje osobnost Jana Pavla II. z nejrůznějších pohledů, zejména se však zaměřuje na obsah a formu pastorační péče tohoto papeže o mládež. Postupně představuje světové dny mládeže, formuluje základní principy jeho vztahu k mladým lidem, zabývá se jeho přínosem pro pastorační mládeže a pro vznik diecézní pastorační mládeže. *Max Kašparů* v doslovu knihy uvádí, že text umožňuje poznat, že papež Jan Pavel II. „*pojal mladé lidi do otcovského trojúhelníku, kde jednou jeho stranou byla empatie, druhou akceptace a třetí autentičnost. A navíc byl tento rovnostanný trojúhelník v opsané kružnici, kterou byla papežova láska k mladým lidem.*“

Knihou bude vhodným pomocníkem jak pro ty, kteří se zabývají studiem osobnosti ctihodného Jana Pavla II., tak pro všechny, kteří se věnují práci s mládeží. Kromě toho, jak v úvodu knihy připomíná Mons. Ladislav Hučko, je kniha aktuální i proto, že vychází v době, kdy se připravuje XXVI. světový den mládeže, který se bude slavit v srpnu 2011 ve španělském Madridu.

P. ThLic. Jan Balík stál u zrodu Arcidiecézního centra života mládeže – Nazaret a byl jedenáct let zodpovědný za pastorační mládeže v pražské arcidiecézi. Působil též jako tiskový mluvčí a posléze ředitel Sekce pro mládež České biskupské konference. V současné době je farářem ve farnosti Praha - Strašnice. Je členem tvůrčího týmu časopisu IN! a je autorem knih pro mladé lidi a také publikací o pastorační mládeže.

Vznešený

narodil jsem se
narodil jsem se, abych byl s tebou
v tomto prostoru a čase

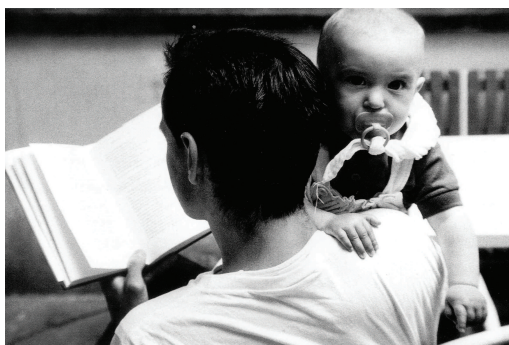
...

narodil jsem se
narodil jsem se, abych ti zpíval
nemohl jsem jinak, než tě vyzdvihnout

...

jen láska, jen láska nechá takovou stopu
ale jen láska, jen láska sjednocuje naše srdce.

*(U2, No line on the horizon,
z písně Magnificent – Vznešený)*

*Kéž bychom pochopili,
že „Láska nemá jiné přání, než naplnit
sebe samu“ (Chalíl Džibrán), a dokázali
konat skutky víry každý den roku 2011.*

To sobě i vám ze srdce přejeme ze sekretariátu Sekce pro mládež ČBK

